

Sfinksen

**Et Eventyr i
Den Callot-Hoffmannske Manér**

”Gamle stokke! Fornuftige stokke! Spidsborgerstokke!” råbte en gammel sælgekone på gaden i Hamburg og viste de forbigående en hel favn fuld af spanskrør og knortekæppe af forskellig størrelse og med benknapper i allehånde underlige dyreskikkelser med grimasseansigter; men der var ingen som købte, dertil havde alle for travlt med deres egen handel og vandel. Endelig kom der en ung, rask herre ned ad gaden i en gammeltysk kofte med lange lokker om ørerne og en lille kalot på tre hår. Han så ud som en student og lod ikke til at have travlt med nogen ting i verden, men syntes ret bekvemt og velfornøjet at spadsere gennem den vide verden og lade dens brogede skikkelser tumle sig omkring ham som de ville lige som i et tragikomisk skuespil, hvorved han selv kun var den rolige tilskuer. Da kællingen så ham, begyndte hun at skribe endnu højere og nu råbte hun: ”Nye stokke! Studenterstokke! Dagdriverstokke! Romantisk-poetiske stokke! Ravsplitter pinende, gale, djævleblændte stokke!

”Hej, mutter!” – råbte Arnold – ”sådan en stok må jeg endelig have! Lad mig få en af de galeste! Eller er de måske alle lige kloge?”.

”Vil han have den galeste, skal han s’gu også betale den dyrt” – svarede kællingen – ”men tag sig så i agt at den ikke gør ham selv gal! Denne her er så djævleblændt som nogen ærlig mand kan forlange, men den er også en groschen værd mellem brødre”.

”Tag De kun den! Jeg står Dem inde for den er god! – hviskede en venlig, sølvklar stemme ham i øret. Arnold så sig om og så en munter, fantastisk klædt dreng som nikkede fortroligt til ham i forbigående og forsvandt i folkevrimlen. Arnold stod endnu med stokken i hånden og tænkte på hvem den smukke dreng kunne være; men nu skreg sælgekonen atter med sin skærende stemme: ”Alamodiske stokke! Fantastiske stokke! Dårekistestokke!”. Stakkels

kone – tænkte Arnold – hun er nok ikke rigtig i hovedet. Det var synd andet end give hende handsel¹. Han købte stokken og gik, men hørte længe hvor kællingen lo efter ham og råbte: ”Splinternye stokke! Bloksbjergsstokke! Helvedfartsstokke! Fandens Oldermorsstokke!”. Nu stod først det gamle kællingeansigt ret levende for ham og syntes ham med et så forunderligt rædsomt at han allerede løftede stokken og ville kaste den fra sig, for ingen erindring at have længer om det hæslige syn. Men da han nu betragtede den nøjere, forandrede han snart sin beslutning, thi på den elfenbensknop hvor han først troede at have set et gammelt rynket kvindeansigt, ikke uligt den vanvittige kones som havde solgt ham den, der opdagede han nu det dejligste pigeansigt hans øjne nogensinde havde set. Han så nu først at knappen forestillede en moderniseret, ægyptisk sfinks med smukke arme og hænder i stedet for de forreste løvefødder og med den ene arm opløftet, medens hun hvilede på den anden. Hun smilede hemmelighedsfuldt med det lille fortryllende ansigt og holdt pegefingeren således i vejret at den snart syntes at vinke, snart at true eller advare. Uagtet stokken selv kun var en simpel tjørnekæp, gav dette fuldendte kunstværk på knappen den en værdi som ingen pris syntes ham stor nok til at opveje. Nu glemte han ganske den hæslige gamle over det skønne billede han havde i sin hånd og jo mere han betragtede den lille, smilende sfinks, jo hedere blev han om hjertet, jo stærkere blussede hans kinder. Således gik han næsten en halv dag uden at vide hvorhen til han endelig stødte panden mod en træbul² og så sig midt i en stor, mørk skov. Da mærkede han først selv hvorledes han havde det. ”Plager Fanden dig? Arnold!” – sagde han ved sig selv – ”er du gået fra forstanden og blevet forelsket i en stokkeknop?”. – Han brast herover selv i en høj latter og holdt først inde da han hørte sin latter besvaret i skoven – og af en stemme som han ville taget for genlyden af sin egen, hvis den ikke just ved sin vrængende lighed med hans syntes at håne den vildfarne vandrer. ”Mon Fanden har her sit spil?” – råbte han nu. ”Fanden har her sit spil!” – svarede den spottende stemme. Da blev han hed om ørerne, men besindede sig straks og skammede sig over sig selv. ”Det kan jo dog ikke have været andet end genlyden” – tænkte han – ”men natten falder på. Jeg ville dog ønske jeg vidste hvor jeg var. Eller skulle jeg virkelig være selv anden her i skoven? Så her frem da” – råbte han – ”er her nogen, så kom! –

¹ ∩: Pant; penge

² ∩: Træstamme

om så det er den lede Satan selv". Denne gang var der ingen som svarede; men Arnold gruede over sine egne ord og tænkte ved sig selv: "Hvo lægger mig dog sådanne gale ord i munden? havde ekko nu svaret: "Det er den lede Satan selv" Han kom ikke længere i sine betragtninger da han virkelig hørte de selvsamme ord langt borte. "Nej, det er ikke længere til at holde ud" – råbte han – "det forbandede ekko gør mig gal". I det samme hørte han en raslen i bladene og noget bevægede sig under hans fod med en hæs, hvæsende lyd. Han trak hastigt foden tilbage og så der lå en stor skrubbtudse med den hvide, spættede bug i vejret og kravlede. Med en uvilkårlig rædsel stødte han stokken i dens ækle bug og kastede den langt bort fra sig over de nærmeste buske. Men der hvor den faldt, skinnede månen just frem mellem grenene og Arnold vidste nu ikke om han vågede eller drømte, thi han syntes tydeligt at den gamle sælgekones ansigt grinede til ham gennem busken i måneskinnet og lignede skrubbtudsens spættede bug. "Forbandede heks" – råbte han – "det er dig som har gjort mig forrykt i dag!". Han foer med stokken mod det grinende ansigt – men så nu intet andet end den hvide, spættede knast på en birkestamme. Han lo atter højt over sig selv, men en umådelig latter lød ham i samme øjeblik i møde fra alle kanter. Nu rejste håret sig på hans hoved og den kolde sved sprang ud af hans pande. "Hej da! I djævla! I hekse! I trolde!" – råbte han – "Fanden og hans oldemor! eller hvem I er, gør Jer nu så lystige med mig som I vil! Nu har I mig dog med hud og hår, hvis der ikke kommer en engel fra himlen og befrier mig". – Derpå styrtede han som en besat igennem skoven – og standsede ikke før end foden gled for ham på en slibrig tudse og åndedrættet gik fra ham, idet han styrtede hovedkuls ned som i en afgrund.

Da han kom til sig selv igen, lå han på et guldvirket tæppe i et lyst, glimrende ridderslot og morgensolen skinnede muntert og livligt ind til ham. En dejlig, ung ridderdame med stille, betydningsfulde måneskinsøjne og lange, brune lokker over den elfenbenshvide hals stod ved hans leje og betragtede ham med et ubeskriveligt, gådefuldt smil, da han slog øjnene op.

"Hvor er jeg" – spurgte Arnold og sprang op idet han henrykt og forundret så på den skønne – "er tiden gået tilbage med mig? Er den herlige middelalder opstået af graven? Eller er jeg løbet lige ind i himlen her og har lagt vejen hertil gennem helvede? Og er min stok blevet levende? – eller er jeg selv måske blevet gal eller uden fortrydelse, ædle ridderdame? I skulle dog aldrig være en

stokkeknep? – en sfinks vil jeg sige – eders skønne åsyn mener jeg kun – har noget så besynderlig hemmelighedsfuldt”

”Deres feber er endnu ikke ganske forbi” – svarede den skønne – ”De fantaserer endnu, hører jeg; men besind Dem! Og lad ikke de besynderlige tanker få magt over Dem. De er på grevinde Cordulas lystslot og har lagt vejen hertil gennem fjeldskov. Den er meget vildsom og farlig at gennemvandre i mørke og jeg fandt Dem nedstyrtet af en stejl fjeldskråning tæt her ved slottet, da jeg i morges var ude og så solen stå op. Den stok De drømmer om og hvorpå De formodentlig har opdaget et ansigt som ligner mig, se! den står her ved Deres side. Hvorledes den er kommet i Deres hånd, ved jeg ikke; men den har tilhørt mig før og er et værk af den lille Floristan, som ofte finder sin fornøjelse i at afbilde mig i sådanne sælsomme skikkelser”.

”Nu er hele verden mig en gåde!” – sagde Arnold – ”Jeg lever jo dog i det nittende århundrede, ved jeg, og har studeret ved universitetet i Kiel og ved at der hverken er hekse eller spøgelse eller fortryllende feer til og dog synes det mig siden i går middags at jeg har oplevet noget af alt sligt. Dersom De nu ikke er en overmenneskelig fe, ædle ridderdame! men virkelig grevinde Cordula og et levende menneske som jeg, så håber jeg De tilgiver mig en sindsforvirring, som Deres skønne åsyn ene og alene er skyld i”.

”Underlige menneske!” – svarede grevinden og rødmede – ”Deres måde at gøre bekendtskab på har noget så hovedkulds og besynderligt at jeg ret gerne nu vil kende Dem nøjere. Vær min gæst her så længe De vil og tag del i mine sommerglæder så længe det behager Dem her i mit lille, afsides paradis! Dersom De elsker sang og musik, smukke, gammeldags billeder og vidunderlige eventyr fra de forrige tider, så håber jeg De ikke skal kede Dem her. Et lille, udvalgt billedgalleri og en sjælden samling af gamle håndskrifter må underholde Dem når jeg ikke er til stede”.

”Deres godhed fortryller mig!” – sagde Arnold henrykt og trykkede den skønne grevindes hånd til sine brændende læber. Et sagte, næsten umærkeligt tryk af grevindens lille elfenbenshånd ledsaget af et blufærdigt, anelsesfuldt blik satte nu Arnold i en sælsom stemning og gjorde ham til det lykkeligste menneske i verden. Han fortalte hende derpå med få ord sit hele levnetsløb, hvoraf historien med stokken syntes ham det eneste mærkværdige, og hans nærværende lyksalighed i den skønne grevindes feslot og i glansen af hendes stille, fortryllende måneskinsøjne var lige som det

brændpunkt, hvori alle himmelstrålerne af hans hele tilværelse samlede sig og gennemglødede hans inderste væsen.

Den elskovssvimle Arnold gik nu med grevinden fra slottet til haven og lunden. Der forekom det ham som i et velbekendt, vidunderligt landskab han som barn engang havde set, hvor en ridder gik med sin dame på en ensom, skovbegroet fjeldsti, medens det gamle, gotiske ridderslot spejlede sig i en stille, klar sø og en vild, brusende fjeldstrøm skummede hen mellem mosbegroede klipper i den dunkle baggrund. Ofte havde han ønsket sig i det elskende pars sted midt inde i det herlige landskab i stedet for som Adam efter faldet at stå uden for sit paradys som tilskuer og kigge ind i den forsvundne herlighed. — Nu var det ligesom hans ønske var opfyldt og han selv var den lykkelige vandrer som gik der ved den skønne ridderdames side og billedet var ikke længere et malet kunstværk, men en underfuld, levende natur. Fra lund og have gik han tilbage til slottet med den skønne grevinde og så nu billedgalleriet, hvor de herligste og forunderligste syner henrev ham fra billede til billede. Dog intet af alt hvad han her så, fortryllede ham så meget som den skønne grevindes åsyn som ved beskrivelsen over de mest udmærkede billeder langt overgik selv de yndigste afbildninger af kvindelig skønhed og udtrykte et liv og en begejstring over det skønne og herlige der ligesom forklarende antændte Arnold og åbnede hans øjne for hvad han aldrig før havde drømt om. Hvad de længst dvælede ved var visse sælsomme billeder, hvori en overnaturlig, underfuld fantasiverden blandede sig, vild og barok, i det virkeligste, spidsborgerligste hverdagsliv og i den besynderligste kontrast syntes at ville udtale de højeste ideer i en forvirret blanding af skønhed og karikatur. — Derfra fulgte grevinden ham til biblioteket, hvor hun forlod ham og bad ham more sig selv en liden stund. — Til at studere følte Arnold intet kald i det øjeblik; men hvert ord den skønne grevinde havde sagt til ham, klang endnu lifligt i hans øre; mangent huldsaligt blik, som var faret forbi, kom venligt tilbage i hans erindring, opflammede hans elskov og gav håbet styrke.

Imidlertid satte han sig ned og gennembladede mangfoldige bøger og håndskrifter uden at vide et ord af hvad han læste. Det eneste han med bevidsthed dvælede ved var de trohjertige træsnit på de gamle bøger og de smukke, glimrende vignetter på håndskrifterne. Til sidst faldt der ham en bog i hånden som ved det nye bind og det nymodens snit stak underligt af blandt de andre.

Det var ”der goldne Topf” af Hoffmann¹. Jo længere han læste i den, jo opmærksommere blev han og syntes til sidst at det var noget af hans eget liv og levned han læste. ”Hvordan hænger det sammen” – tænkte han – ”du skulle dog vel aldrig selv være studenten Anselmus? Du skulle dog vel aldrig være ”ein Phantasiestück in Callott’s Manier?”² Længere kom han ikke i disse gale tanker, da grevinden trådte ind på ny og han snart igen ved synet af hende glemte alt, hvad han nylig havde læst og som nær havde bragt ham til at drage sin originalitet som et levende menneske i tvivl. – ”Er jeg vel et fantasistykke i Callott’s manér? Deres nåde!” – havde han nær sagt – men betænkte sig igen og holdt inde. ”Det er nok jeg har prostitueret mig én gang” – tænkte han – ”og har holdt den skønne grevinde for en stokkeknop; hvor kan man dog få slige fordømte griller!”. Nu talte den skønne et par venlige ord og de forstyrrende selvbetragtninger havde ende. Arnold var atter det lykkeligste menneske i verden og timerne fløj for ham som øjeblikke i glad begejstring og den første kærligheds anelsesfulde glæde.

Således forsvandt tre dage for ham som en skøn, men flygtig sommernatsdrøm. Den fjerde dags morgen hørte han med forskrækkelse at grevinden var syg og det var strengeligt forbudt tjenerne at indlade nogen til hende. Den forelskede Arnold blev såre bestyrtet over dette budskab og en hemmelig mistanke opstod i det samme i hans sjæl, idet han erindrede sig eventyret om den skønne Melusina, som på visse tider var en slange og lukkede sig inde, når hendes forvandlingstid kom. Frygten for noget lignende her, hvor også alting syntes ham så vidunderligt som på et underfuldt feslot, satte ham i så forvirret en tilstand at han glemte alle høflighedsformer og at han her kun var gæst. Han stødte tjenerne voldsomt til side og trængte lige ind i grevindens hemmeligste kammer. Og – se! der lå hun i det dunkle værelse, svagt bestrålet af en måneskinslampes underlige dæmringslys. Hun var bleg som et elfenbens- billede og hvilede med brystet på den venstre arm, medens hun hævede den højre pegefinger og sagde med et gådefuldt smil: ”Arnold, Arnold! Hvo er Du? Og hvo er jeg?”.

”Hvad ser jeg, min sfinks!” – råbte Arnold og stirrede forvirret på hende – ”du spørger mig om en gåde som jeg ikke kan løse” – .

”Arnold, Arnold!” – vedblev grevinden med ængstelig stemme – ”kunne du løse min gåde, måtte jeg forgå for dine øjne – og dog må jeg spørge: Hvo er du? Og hvo er jeg?”.

¹ ☞: ”Der goldne Topf”, 1814, en romantisk novelle af Ernst Theodor Amadeus Hoffmann (1776-1822)

² Jacques Callot(1592-1635), fransk raderer og humoristisk tegner. På mødrene side stammede Callot fra Danmark

Da var det som en pludselig rædsel betog Arnold både sans og samling. Stuen løb rundt med ham og hvor han vendte sig hen så han den skønne, blege sfinks som spurgte: ”Hvo er du? Hvo er jeg? Hvo er du? Hvo er jeg?”. ”Jeg ved det jo ikke” – råbte han og tumlede uden bevidsthed ud af slottet; allevegne forfulgte ham det underlige syn og da han kom til sig selv igen, stod han på marken tæt uden for Hamburg med stokken i sin hånd, øjnene stift fæstede på den lille elfenbensknap og syntes at have drømt det altsammen. ”Hvor den stokkeknap dog har ophidset min fantasi!” – sagde han og så på sit ur – ”det er jo kun en time siden jeg gik ud af Hamburg og havde købt mig denne underlige spadserestok af den gamle kone. Eller skulle du virkelig være til? Skønne sfinks! Grevinde Cordula – var det ikke så jeg drømte hun hed? Jeg vil dog spørge mig for hos forstandige folk om der er sådant et menneske til i verden”. Han spurgte nu enhver han mødte, om den skønne grevinde Cordula og hendes lystslot; men ingen havde nogensinde hørt det navn nævne før og ingen vidste af noget sådant herligt slot at sige som det han beskrev; den henrykkelse hvormed han udtrykte sig derover bragte derimod ofte de adstadigste og fornuftigste folk til at le og de betragtede ham som en fantast der ikke var rigtig i hovedet og som den nyere tyske poesi uden tvivl havde gjort forskruet og gal. ”Der er da ingen tvivl om det har været en drøm og jeg prostituerer mig kun ved at tale derom” – tænkte nu Arnold og satte staven videre frem ganske bekymret over sit gode navn og rygte. – ”Men hvo er jeg da selv?” – vedblev han – ”det var jo gåden jeg drømte, min skønne sfinks gav mig at opløse. Et elskovsbarn er jeg jo, forladt af fader og moder, før jeg vidste mit navn. Jeg kan spørge hele verden, hvo er jeg? Og ingen kan sige mig det. Måske er jeg en fyrstesøn – måske går jeg her som en forvandlet prins i et eventyr og der behøves kun et ord til at løse fortryllelsen og give mig en dejlig prinsesse til brud og et kongerige til arv og eje. Dog lige meget hvo jeg er efter kødet! – vidste jeg kun hvo jeg er i ånd og sandhed! Er jeg måske digter eller har jeg kun været det engang i drømme? Fantasien løber sur nok med mig og jeg ter mig så galt i alt hvad jeg foretager mig at jeg næsten skulle tro jeg var digter. Jeg må prøve derpå! Jeg vil se om jeg kan skrive et digt eller et eventyr. Mit eget livs eventyr må det være og om denne min stok må det handle om min skønne sfinks vil jeg sige, om grevinde Cordula og hendes fortryllede slot og om mig selv og hvo jeg er – ja hvo jeg er og hvo du er, skønne ubegribelige! Det er jo netop gåden som jeg aldrig kan løse og kan jeg løse den engang, må

du jo forgå for mine øjne, du skønne drømmebillede! Og uden dig kan jeg nu jo ikke leve”. — —

Således talte han fort med sig selv til han kom til næste stad. Der lejede han sig et enligt tagkammer og begyndte at skrive på sit eventyr. Men jo længere han skrev, jo mere syntes det ham at være sandt og virkeligt. Alt hvad han skrev og hvad han dog først selv troede var digt. For ikke at gå rent fra sin fortstand måtte han hvert øjeblik afbryde og løbe ud i den frie luft for ved synet af den virkelige verden at komme ud af et drømmeland, hvis trylleri berøvede ham al åndelig frihed og rev ham hen i en strøm af de besynderligste forestillinger og følelser. Men hvo er jeg da? Det var altid spørgsmålet hvorved han standsede, og idet hans eget væsen således blev genstanden for hans drømmende forskning, blev han ofte forfærdet for sig selv og det var ham lige som hans væsen var dobbelt og kunne udtræde af ham selv og åbenbare sig for ham i et synligt billede. Han erindrede sig da hvad han så ofte havde hørt og selv udlet som en urimelig overtro at der var mennesker til som gik dobbelt, som kunne ses på flere steder på en gang, ja end også se sig selv og at et sådant selvsyn altid var et vist forbud på døden. Når han efter sådanne tanker kom hjem, gruede han næsten for at træde ind i sit eget kammer af frygt for at se sig selv sidde ved skrivebordet og skrive fortsættelsen af hans eventyr. Men så snart han blev sig sådant bevidst, bluedes han over sig selv og lo ofte højt i enrum over slige dårlige griller. Værten, som ofte hørte at der blev talt højt på hans kammer og leet, skønt der aldrig kom nogen til ham, vidste i førstningen ikke hvad han skulle tro om den besynderlige fremmede, men så snart han ved en lille husundersøgelse havde gennembladet hans papirer og udfundet at han uden tvivl måtte være en art digter eller sådan noget, så fandt han intet mere besynderligt i hvad han så foretog sig, thi den slags folk antog han altid havde en skrue løs.

En morgen — det var just St. Hans dag — stod Arnold i sit tagkammervindue og tænkte på sit eventyr. Det var et dejligt sommervejr og han så mangfoldige, pyntede herrer og damer strømme ud af stadsporten for at fornøje sig ved kilden i den nærliggende lystskov. Han så de fornemme junkere og de rige grosserersønner tumle deres lystige rideheste og hilse damerne i de rullende faetoner¹ og wienervogne², medens de for forbi og han beklagede kun at han ikke også var rig og havde en prægtig hest at

¹ Lette firehjulede hestekøretøjer

² Samme

ride på. Det syntes ham ret en kostelig glæde således at fare forbi den ene skønhed efter den anden og glæde sig over en venlig hilsen i forbifarende, medens man ilede andre måske endnu skønnere syner og hændelser i møde. ”Hver gang, jeg da så en vogn med pyntede damer langt borte, ville jeg spore min ganger” – sagde han ved sig selv – ”og måske tænke hun er midt iblandt dem! Og når det så virkelig var hende, virkelig grevinde Cordula Men det er sandt, det er jo Drøm og eventyr altsammen. Dog hvo kan vide sin lykke?” – tænkte han videre – ”kan jeg ikke ride, så kan jeg jo gå!”. Derpå tog han hat og stok og gik ud af porten. Men lysten til at ride kunne han slet ikke få ud af sit hoved og han tænkte ved sig selv ”Hvo der dog nu var et barn! Så kunne man ride når man ville på den første den bedste kæp og have lige så stor fornøjelse deraf som siden på den dejligste hest i verden, og når man tror man rider, så rider man jo dog i grunden i ånd og i sandhed om også hele den prosaiske verden bander på man går”. Han fordybede sig så ganske i disse tanker at han til sidst uden at mærke det begyndte at ride til hest på sin stok langs ad landevejen og da de forbigåendes latter gjorde ham opmærksom på hans barnagtige foretagende, blev han ganske skamfuld og ville tage stokken i hånden som før, men mærkede i det samme til sin store forundring at han greb i et levende hesteøre og at han virkelig red på en prægtig, snehvid ganger der tumlede så lystigt af sted med ham som han fløj. Nu lo han selv over sin forrige indbildning at han kun havde redet på en kæp; men hvorfra han havde fået den dejlige ganger var ham ubegribeligt. ”Lige meget!” – tænkte han til sidst, efter at han forgæves havde anstrengt hele sin tænkekraft – ”nu rider jeg jo dog og det var jo det jeg ønskede; nu vil jeg ikke fordærve mig fornøjelsen ved at tænke længere på hvordan det er muligt – ab esse ad posse valet consequentia¹ – Hop” – støvet fløj ham om ørerne, det gik fort i susende galop. Han red forbi mange smukke damer som han før havde set og hilste dem på det sirligste. Han hilsede også sin husvært som gik langsomt med et par andre spidsborgere til værtshuset og ikke noksom kunne forundre sig over hvor den fattige poet kunne føre sig så prægtigt op. Nu så Arnold langt borte en herligt forgyldt vogn næsten af skikkelse som en romersk triumfvogn og hvori der sad en enlig dame. ”Dersom det nu var den skønne grevinde Cordula” – tænkte han og gav hesten af sporerne. Jo nærmere han kom vognen, jo vissere syntes det ham at det ingen anden kunne være end hende og da han endelig kom

¹ ∴: Fra en tings eksistens kan man slutte sig til dens mulighed

ved siden af vognen, så han til sin store henrykkelse at han ikke bedrog sig. Hun sad virkelig i vognen og hilsende ham med sit fortryllende smil, medens han lod hesten gøre smukke kaprioler¹ og tog hatten af for den skønne.

”Ser jeg Dem endelig igen, underlige menneske!” – sagde grevinden – ”tror De endnu jeg er en forhekset Melusina² eller en marmorsfinks – eller vel end også en elfenbensstokkeknep?”.

”Ak nej, skønne grevinde!” – svarede Arnold – ”men hvorfor talte De og- så gådefuldt sidst? Hvorfor modtog De mig just i den besynderlige stilling som nu én gang for alle har forvirret mit hoved, idet den har gjort Deres skønne billede til min sjæls eneste tanke? Siden jeg har set Dem, ved jeg hverken om jeg våger eller drømmer og de naturligste ting af verden forekommer mig ofte overnaturlige og ubegribelige. Skulle De vel tro det, skønne grevinde, at jeg for et øjeblik siden var nær ved at tro jeg kun red på en kæp? Jeg syntes folk lo mig ud og ville virkelig tage min ridehest i hånden som en spadserestok, men var nær blevet græsrytter over den galskab. Jeg har også haft den tåbelige indbildning” – blev han ved – ”at holde Deres nåde selv og mit sidste behagelige ophold på Deres slot for en drøm eller et eventyr, og selv nu da den huldsaligste nærværelse overtyder mig om min lykke er det lige som en hemmelig frygt foruroliger mig og at også dette kunne være en slags drøm”.

”Tro dog Deres egne øjne!” – sagde grevinden – ”Deres hang til at gøre betragtninger over alting kan til sidst jo bringe Dem til at tvivle på Deres egen tilværelse. – Slå nu alle skrupler i glemmebogen og vær glad! Se nu er vi jo allerede i skoven”. Vognen holdt. Arnold svang sig hurtigt af sadelen og hjalp grevinden ud. ”Bring heste og vogn til slottet!” – sagde hun til sin lille køresvend som Arnold nu først blev var og i hvem han med forundring genkendte hin skønne, fantastisk klædte dreng som han sidst havde set på gaden i Hamburg. Han fik ikke tid til at ytre sin forundring herover, thi grevinden tog ham fortroligt under armen og sagde med sin kærligt tonende stemme: ”Nu følger De mig dog til mit slot – og bliver hos mig længere end sidst, håber jeg”.

”Til evig tid!” – sagde Arnold og trykkede den lille elfenbenshvide hånd til sine læber og næppe var de på et enligt sted i skoven før end den elskovssvimle Arnold lå begejstret for den skønnes fod og fremstammede med glødende læber og bankende hjerte den varmeste og inderligste kærlighedstilståelse. Rødmende

¹ I skoleridning (O: dressur) spring med strakte bagben og stærkt bøjede forben

² Sædvanligvis afbildet som en kvinde, hvor underdelen er meget lig en havfrue

hævede den skønne ham op i sine dejlige arme og sagde efter en betydningsfuld tavshed med et alvorligt prøvende blik: ”Dersom du virkelig elsker mig så højt som du siger, hvi tænker du da så meget på hvad vi er for den udvortes verden? Vi ved jo nu dog hvad vi er for os selv og for hinanden om der så slet ingen verden var til uden om os”.

”Ja, visselig!” – svarede Arnold henrykt og omfavnede den vidunderlige skønne – ”Nu skal intet i verden adskille os mer!”.

”Tænk da heller ikke på hvad jeg spurgte dig om sidst!” – vedblev hun – ”Jeg måtte sætte din kærlighed på prøve, men den holdt jo ikke stand. Du tvivlede på mig fordi du ikke begreb mig – du fordybede dig i dig selv og ville se før du troede. Dersom du nu ikke vil tabe mig for evigt og dig selv med mig, så følg herefter kun dit hjerte i blinde og slå ikke lyksaligheden ihjel for at se hvoraf den består!”.

”Sig mig kun én ting, skønne Cordula!” – spurgte Arnold – ”Hvem var den smukke dreng som styrede de vælige¹ gangere for din gyldne karm? Han så jo ud som en lille kærlighedsgud der kørte spændet² for Cyprias triumfvogn³; men tager jeg ikke fejl, så har jeg set ham før”.

”Det var min Page, den lille Floristan – svarede Cordula – ”jeg har den dreng så kær som en broder. Du vil vist også elske ham højt, den lille tusindkunstner når du lærer ham at kende. I morgen skal han male mig dit åsyn” – føjede hun til med et suk – ”at jeg dog kan have dit billede tilbage, hvis du atter får i sinde at tvivle på mig og forlade mig”.

Det var allerede aften. Månen skinnede nu just frem mellem buskene og ligesom forklarede den skønne Cordulas åsyn idet hun med et kærligt, vemodigt smil svævede let ved Arnolds side gennem skoven.

”Lad Himlen tilsammenføje os!” – udbrød Arnold – ”og intet menneske skal adskille os. – Så du det stjernes kud, skønne Cordula? Det bekræftede mit ønske”.

”Det var intet stjernes kud” – gav den skønne til svar – ”det var en raket fra min slotshave. Ser du ikke hvor vi er! – Se, slottet er allerede oplyst. Det er Floristans værk. Han vil overraske os, ser jeg, med en lystig, fantastisk sommernatsfest”.

Nu så Arnold først den glimrende ridderborg der lyste som et feslot gennem den dunkle skov. I luften flammede tusinde lys og

¹ ☺: Livskraftige

² ☺: Hestespandet

³ Cypria er gudinden Venus tilnavn for øen Cypern, hvor hun blev dyrket.

lange, dybe valdhorntoner klang vemodigt og anelsesfuldt i det fjerne. Efterhånden forstummede de vemodige toner og en glædelig musik af skalmejer¹ og landlige fløjter tonede de elskende i møde. Under sang og dans kom nu en talrig skare af festligt smykkede piger og ynglinge hver med en fakkel i sin hånd gennem skoven og strøede blomster på vejen for de elskende. Det var et smukt syn at se de dunkle skikkelser danse i mørket med de flammende fakler som de svang i fuften og mod træerne medens de sang og musikken gjorde så henrivende en virkning på den forelskede Arnold at han også tog en fakkel i sin hånd, svang den lystigt i luften og dansede med grevinden i armen gennem skoven blandt den muntre skare. Da de kom til slottet var der stort selskab, men af maskerede personer som i de besynderligste masker og dragter i en broget vrimmel ilede de kommende i møde og hilsende dem venligt under trompeternes klang. I en glad, men sælsom stemning tumlede Arnold med den skønne Cordula i armen hen i den store, gotiske riddersal midt i den ubekendte, formummede skare og det var ham lige som han nu oplevede en velbekendt scene af et shakspearsk skuespil. Midt under den glædeste dans stod Romeos scene i gravkapellet for hans øjne og han havde møje med ikke at indbilde sig at han selv var den elskende Romeo og at en frygtelig, sønderknusende skæbne stod formummet i baggrunden og truede at forvandle den glimrende riddersal med de muntre, brogede skikkelser til en dunkel gravhvælving, hvor han i næste øjeblik stod ene ved sin elskedes marmorkiste og tømte kærlighedsdødens bittersøde kalk. – ”Nej, nej, ikke længere således!” – lød en venlig røst i hans ører. Dansen holdt op – og Cordulas kærlige stemme vakte Arnold af de tragiske drømme. Man forføjede sig nu til slotshaven for at se på fyrværkeriet som fra bredden af en lille ø midt i en stille, spejlklar sø tog sig forunderlig dejligt ud. Men hvad der glædede Arnold mest af alt, hvad han her så, var en høj, skøn bygning i form af et prægtigt højalter besat med en utallig mængde stjerner af de skønneste regnbuefarver og med to store hundredarmede lysestager, hvori de høje, hvide vokslys brændte klart og stille i den rolige aftenluft. En gammel, ærværdig mand i gejstlig ordensdragt knælede ved alteret og bad, og ved hans side stod en skøn, smilende kordreng med et gyldent røgelsekar i hånden i hvem han syntes at genkende Floristans træk, men i et yngre, barnligere åsyn. ”Gør mig nu fuldkommen lykkelig!” – sagde Arnold og greb den skønne Cordulas hånd. Med et

¹ ♫: træblæseinstrumenter

kærlighedsfuldt blik rakte Cordula ham hånden og fulgte ham tavs til alteret, Ved faklernes skin og under højtidelige sange knælede det skønne brudepar for det strålende højalter. Men i det øjeblik den gejstlige ville lægge deres hænder i hverandre og udsige de sidste afgørende ord, syntes Arnold at høre en stemme ved siden af sig som sagde: ”Arnold, Arnold! Hvo er du? Og hvo er din brud?” – han vendte hastigt hovedet til siden og så på sin skønne brud, men hun syntes ham nu bleg som et elfenbens- billede og i den stilling hun lå der for alteret kom hun ham livagtigt for som en løndomsfuld marmorsfinks. – ”Nej, du er intet menneske, Cordula!” – råbte han forfærdet og sprang op. I samme øjeblik sluktes alle brundefaklerne, højalteret og bruden forsvandt for hans øjne og han tabte både sans og samling. Endelig hørte han en stemme som neden under ham sige i en ligegyldig tone: ”De tabte Deres stok, min herre!” og han så nu at han stod hjemme i sit tagkammervindue med hatten på sit hoved i det klare måneskin og havde tabt sin stok ud af vinduet, hvilket en forbigående lod ham vide der havde taget stokken op og nu lod ham bringe den ved værtens pige. –

”Har jeg ikke været ude i dag?” – spurgte han pigen og søgte forgæves at skjule sin forvirring.

”Det må herren da bedst vide selv” – svarede Pigen og lo – ”men de lærde har så mange ting i hovedet, kan jeg tænke, at de ikke altid kan vide hvor de selv er. Min husbond siger rigtignok at han har set Dem til hest i formiddags på vejen til skoven, men han må have set fejl og taget en anden for Dem, for De har jo ingen ridehest, ved jeg, og har jo desuden siddet hjemme hele dagen og skrevet”.

”Troer hun jeg er forrykt og ikke ved hvor jeg selv har været?” – spurgte Arnold stødt og lod pigen gå som fniste skalkagtigt idet hun gik og sagde halv- højt: ”Når han ved det selv, hvorfor spørger han da om det?”.

”Det var underligt!” – tænkte Arnold – ”har jeg da været to steder på én gang? Eller er eventyret med min ridetur og den skønne Cordula, som jeg indhentede på vejen, og som jeg allerede var for alteret med – skulle alt det kun være en drøm?”. – Han tændte lys og gik til sit skrivebord. Der så han med forundring det hele eventyr skrevet med hans egen hånd. På den sidste side var blækket endnu vådt og han tvivlede nu ikke på at han jo selv havde opdigtet det altsammen og havde så levende sat sig ind i sit eventyr at det til sidst var syntes ham virkeligt. ”Eller har mit andet jeg

måske været her og skrevet” – vedblev han – ”mens jeg selv har været ude og oplevet alt hvad her står? Jeg kan ikke længere blive klog på mig selv – er jeg én eller to? Og er jeg to, hvilken af de to er da mit virkelige selv? – eller er jeg måske endog gal og har kun enkelte lucida intervalla¹, hvori al min lyksalighed synes mig tant og drøm? – Ak! skønne Cordula!” – sukkede han nu – ”skal jeg da aldrig se dig uden i drømme – eller når jeg er gal? – Gud give da jeg aldrig måtte vækkes af min drøm og aldrig komme til fornuft i mine dage!”.

Under sådanne tanker lagde han sig endeligt til hvile og drømte hele natten fort om den skønne Cordula. Han syntes at hun gik i den mørke have ved søen og ledte om ham og græd og bebrejdede ham hans vantro og mistillid. ”Arnold, Arnold!” – syntes det ham at hun sukkede – ”Se, nu er jeg blevet for dig hvad du endelig ville have mig til – et drømmebillede, en sælsom skabning af menneskekløgt som ligger bleg og forstenet i det fremmede land og spørger: Hvo er du? Og hvo er jeg?”. – Da syntes ham at det var i Ægypten han var; han så de store pyramider og obelisker og stirrede forundret på de gådefulde hieroglyffer; endelig så han også en stor, hvid marmorsfinks som syntes ham var den skønne Cordula – og han vågnede.

Da han slog øjnene op, stod der et ungt menneske ved hans seng i hvem han ufejlbarligt troede at genkendepagen Floristan.

”Undskyld mig, min herre!” – sagde den fremmede yngling – ”at jeg forulejliger Dem så tidligt! Min herskerinde prinsesse Goldini har sendt mig til Dem for at udbede mig tilladelse til at afmale Dem”.

”De vil nok sige grevinde Cordula” – afbrød Arnold ham, men holdt straks inde igen og gned sine øjne for at se om han ikke drømte endnu.

”Jeg er prinsessens page” – vedblev ynglingen.

”Ja vist” – svarede Arnold – ”jeg kender Dem jo nok – jeg kender Dem jo nok ikke, vil jeg sige. ”Tag ikke ilde op” – vedblev han – ”jeg er endnu ikke rigtigt vågen som De mærker. Hvem er den grevinde – eller prinsesse vil jeg sige – som De taler om?”.

”En dame, som interesserer sig meget for Dem og måske kunne skaffe Dem vigtige oplysninger om Deres fødsel og herkomst, når De gunstigst ville tillade” ... Her begyndte han allerede at gøre nogle træk med en blyant i sin tegnebog.

¹ ∩: Lyse øjeblikke

”Var det ikke bedre om jeg personligt fremstillede mig for grevinden?” – sagde nu Arnold hurtigt og gjorde mine til at stå op, men undså sig derved for den fremmede – ”jeg ville gerne lære den ædelmodige dame at kende som tager så megen del i min skæbne; måske også en sammenkomst kunne oplyse et og andet fra i går – hvad jeg vil sige – fra min barndom mener jeg – det er jo om min fødsel og herkomst grevinden vil give mig oplysning?”.

”Ganske rigtigt, min herre! Men incognito og derfor er det prinsessen ikke ønsker at se Dem selv endnu – men Deres skikkelse og livagtige billede”.

”Hvad siger De” – afbrød Arnold ham uroligt – ”mit livagtige billede, mit andet jeg vil hun se? Ja så! – det træffer De måske bedst når jeg er ude; forstå mig ret, min herre! Jeg mener kun at jeg ligner mig selv mest og når De har mig, så har De også mit livagtige billede. Jeg ønsker ikke heller at se det skilt fra min person – eller med andre ord, min herre! Jeg ønsker ikke at se mig selv – det ske på hvad måde det vil! – Jeg mener naturligvis ved penslen – jeg har al respekt for kunsten; men jeg har så mine årsager derfor – det er en grille som De må holde mig til gode – jeg mener man kan have ulykke nok med sig selv, både som subjekt og objekt når man våger og når man drømmer – se, det er allerede to væsner og to tilværelser; blev man nu oven i købet malet, så blev man jo tre – jeg håber De ikke misforstår min mening og holder mig for en fantast eller sværmer – jeg skøtter kun ikke om at males, mener jeg”.

”De er allerede så godt som malet” – sagde den fremmede yngling som imidlertid havde betragtet Arnold nøje og tegnet fort – ”Grundridset har jeg og mere behøver jeg ikke. Jeg er Dem meget forbunden, min herre. Farvel!”.

Med disse ord var han ude af døren og inden Arnold fik kastet nogle klæder på sig for at indhente ham, var han ganske forsvundet og ingensteds at opspørge. ”Det var atter en besynderlig kase” – tænkte Arnold – ”det vil jeg dog også tilføje i mit eventyr”.

Næppe havde han begyndt at skrive, før end hans husvært kom ind til ham og var imod sædvane så høflig og ærbødig at han næppe syntes at vide med hvad ærestitel han skulle benævne sin tagkammergæst som han både kaldte excellence og højhed.

”Plager Fanden Dem? Hr. vært!” – spurgte Arnold forundret – ”har De måske drømt i nat at jeg var en forvandlet prins og venter at jeg i dag skal krybe ud af skindet og få prinsessen og det halve rige? Det er for tidligt, hr. vært, så vidt er jeg ikke kommet i mit eventyr”.

”Deres højhed er så nådig at spøge” – svarede værten og bukkede – ”De ved måske ikke endnu den store lykke der nylig er vederfaret Dem og at De er fyrstens naturlige søn eller måske endog en unaturlig – af et hemmeligt ægteskab – mener jeg”. –

”Hvis så er, så er det vel ikke sket så nylig” – svarede Arnold og lo – ”så må jeg formodentlig have været det fra min fødsel”. –

”Uden al tvivl, Deres højhed! Men det har ingen vidst før end i dag” – svarede den ydmyge vært – ”og jeg skammer mig som en hund over at jeg ikke har kunnet se det straks på Deres fyrstelige blik og majestætiske åsyn samt Deres hele kongelig-kejserlige anstand og væsen – og indrømmer Dem den bedste sal i huset i stedet for dette lumpne tagkammer”.

”Derover skal De ingen skrupler gøre Dem, hr. vært!” – svarede Arnold – ”dersom jeg også var en kejserlig bastard, var æren ikke så stor endda og min højhed kunne gerne rummes på Deres tagkammer; må jeg ellers spørge hvor den dumme snak kommer fra?”.

”Tag mig det ikke unådigt op, Deres højhed! Men det er den rene sandhed; hele byen ved det allerede. Og så jeg Dem ikke selv i går på fyrstens livhingst som ingen ellers rider uden han selv – og hvo kunne så fortroligt hilse og tale med vores tilkommende fyrstinde, fyrstens kødelige broderdatter, den skønne prinsesse Goldini uden en prins af blodet?”.

”De tager fejl, hr. vært! Red jeg på noget i går, så var det nok på en kæp og talte jeg med nogen, så var det vist med en stokkeknep eller en sfinks – eller i det allerhøjeste med en grevinde”.

”Deres højhed er nu altid så spøgefuld” – sagde værten – ”jeg mærker nok De vil være her incognito; men De har blot at befale og jeg står ganske til Deres underdanigste tjeneste både med hus og hjem, ære og gods, liv og blod, kone og børn og alt hvad Dem kært er”. – Derpå gik værten baglæns ud af døren og faldt at lutter underdanighed ned af alle trapperne.

”Kommer nu raden til de andre at være gale?” – tænkte Arnold – ”eller skulle der virkelig være noget om? Man har dog hørt så galt før og jeg har altid haft en anelse om at der engang måtte blive noget stort af mig, men på den måde havde jeg rigtigt nok ikke troet det. Bedre var det dog om jeg var noget dygtigt selv end om jeg nu kom til at gælde for noget glimrende i verden. – Jeg tror jeg løber min vej fra denne uægte ære – en naturlig prins eller en hemmelig højhed – Hvad stort kommer der ud af? – Ak! kunne jeg kun finde den skønne Cordula igen, slog jeg gerne en streg over

storheden og tog til takke for evigt med lyksaligheden. Ak, var hun dog kun virkeligt til! Det går mig som Pygmaleon nu. Jeg har forelsket mig til døden i et værk af min egen opfindelse, men der er ikke mere slige medlidende guder til som gør mig det døde billede levende for min kærligheds skyld. Og om det nu også skete, ville jeg da tro det? Ville jeg da ikke også holde det for en drøm og for en virkning af min egen ophidsede indbildningskraft? – Nej, med os forstandsmennesker er der intet at udrette! Kunne vi også fare levende til himmels som Elias, vi ville tro det var drøm og indbildning og kunne dog aldrig blive salige i vores vantro”.

Nu bankede det på døren. En ubekendt trådte ind, rakte Arnold et brev og gik. Han åbnede brevet og læste: ”Fly, Arnold, fly straks! Om en time er det for sildigt”.

”Hvilken advarsel!” – tænkte han forundret – ”Hvo forfølger mig og hvo advarer mig? Det er mig altsammen lige ubegribeligt; men hvorfor fly når jeg ikke engang ved hvad jeg flyer for? – Jeg bliver – og vil dog se hvad der kommer ud af. Det hører også til mit eventyr, kan jeg tænke”. Derpå satte han sig til skrivebordet.

En time var næppe forløbet før end døren for op og en officer trådte ind med en dragen sabel i hånden og foreviste ham en kabinetsordre som befalede ham ufortøvet at adlyde. Her hjalp ingen indvendinger. Han måtte straks følge med og fik næppe tid til at tage sine papirer i lommen. En lukket vogn holdt for døren og i et øjeblik var han ude af stadsporsten. Der sad han nu i et hjørne af kareten og overvejede sin underlige skæbne. ”Måske min vært dog havde ret” – tænkte han – ”hvem uden en fyrstelig person gør man sådanne ophævelser for? Man frygter måske en kronprætendent¹ i mig og hvis så er, gør man klogt i at sætte mig fast, thi med det gode opgiver jeg ikke mine rettigheder”. – Der for nu med ét sådan en heroisk ånd i ham at det syntes ham en let sag at sætte sig i frihed hvad øjeblik han ville. Han gjorde allerede mine til at ville afvæbne officeren som sad lige for ham i vognen med den dragne sabel i hånden; men da denne mærkede sin fanges hensigt, slog han skodden fra vinduet og Arnold så nu at vognen var omringet af bevæbnede ryttere og at modstand altså var forgæves. – ”Sig mig kun ét, min herre!” – sagde han nu til sin bevogter – ”Hvem holder man mig for? Og hvad har man egentlig i sinde med mig?”. ”Man holder Dem for en eventyrer” – svarede officeren – ”som ved en tilfældig lighed med en vis afdød fyrstelig person søger at udgive Dem for ham og spille en vigtig rolle her i landet. Derfor

¹ Person, som gør krav på eller stræber efter noget, især kronen

bringer jeg Dem til den øde grænsefæstning, min herre! Dersom De virkelig er den person enkelte sværmere holde Dem for, så hører De netop hjemme der; thi der opgav den høje salig herre sin urolige ånd og der skal De som hans tro genfærd have lov til at spøge Deres livstid. Der kan De også uden fare for landet fortsætte Deres eventyr og give det så glimrende en ende som De vil – på papiret”.

”Hvo har sagt Dem at jeg skriver på et eventyr” – råbte Arnold – ”og hvo har givet Dem lov til at tage helten i mit digt for en virkelig person og oven i købet for mig selv?”.

”Det er jo Dem selv” – svarede officeren koldt – ”og De holder dog vel Dem selv for en virkelig person –

”Ja det er også sandt, for så vidt har De ret, min Herre! – men, for fanden! Det er jo dog alligevel kun et eventyr”.

”Nu vel, så svarer det ene jo til det andet – eller synes denne rejse Dem ikke eventyrlig nok?”.

”Jo, tilvisse! Jeg har intet at beklage mig over. Jeg mærker nok at alle mennesker er gale nu om stunder og jeg selv måske med. Jeg har altid før klaget over at der var for megen forstand i verden og at det var poesiens død; nu har jeg da endelig fået det som jeg ville og dersom der nu ikke bliver en ordentlig digter af mig, skulle jeg ske en ulykke”.

Efter at Arnold havde kørt dag og nat uden ophør, holdt vognen endelig stille og han så sig nu henført til en øde, vild egn rundt omgivet af tåger og nøgne klipper. Inderst mellem klipperne ragede et gotisk fangetårn i vejret som på alle sider var omgivet af en stejl klippemur og dybe, uoverstigelige grave. ”Skal jeg her indmures på livstid?” – tænkte Arnold, og en gysen gennemisnede ham; men han tav og adlød nødvendigheden.

Man førte ham over en vindebro og gennem tre store jernporte. Da den sidste port smældede i lås efter ham, blev et skud løsnet på den anden side af porten og han hørte noget efter vognen rulle bort. Han så sig nu ene i en snæver, mørk forgård lige over for det skumle fangetårn, hvorfra en gammel, gråskægget mand kom ham langsomt i møde med en lygte i den ene hånd og en spændt pistol i den anden.

”Skal du også den vej?” – sagde gubben og hævede den bævende arm, men drejede tillige lygten således at skinnet faldt på Arnolds ansigt. I det samme tabte han pistolen som gik af i faldet og den gamle lå nu på sine knæ uden at mæle et ord og bævede for Arnold som for et spøgelse.

”Hvad skal nu det betyde?” – spurgte Arnold – ”Hvad holder du mig for? Gamle!”.

”Ak, eders højsalige højhed!” – svarede gubben – ”jeg holder Eder for hvad I virkelig er eller i det mindste har været. – Hav barmhjertighed med mig! Og drej nu ikke halsen om på mig! Jeg var jo nødt til at slå Jer ihjel! Prinsessen befalede det jo” –

”Har du nogensinde slået mig ihjel?” – spurgte Arnold og lo.

”Ja, desværre! Det ved Eders højsalige højhed bedst selv og den gang lo I mig ikke ud; – hvormed kan jeg nu tjene Eders højsalighed?” –

”Spar titulaturen!” – sagde Arnold – ”har du virkelig engang slået mig ihjel, som du jo bedst må vide selv, så er jeg jo død nu og har ingen komplimenter behov; men hvorfor ville du da skyde mig før? Kunne det ikke være nok at du havde taget livet af mig én gang? – Dog sig mig nu én ting, Gamle! – Rejs dig kun og vær ved frit mod! – Hvad er det for en dårekiste¹, man har spærret mig ind i? For at du er gal, kan jeg da nok høre og jeg har en hemmelig mistanke om at jeg selv nok ikke er så ganske vel forvaret”.

”Gud give her var en dårekiste, herre!” – svarede gubben – ”Her er det der er værre. Her er jo en blodig morderhule, som I nok ved selv”.

”Slår man ikke folk bedre ihjel her end man hidindtil har gjort ved mig, så er morderhulen ikke så blodig endda; men enten jeg nu er død eller levende, Gamle, så trænger jeg til noget at leve af – og dernæst til et godt natteleje; skaf mig nu det først! Så kan vi siden tales ved om vi er døde eller levende, kloge eller gale”.

”Jeg kommer mig igen!” svarede gubben – ”Eders højhed er dog ikke så død endda som jeg havde troet; for ellers forlangte I vel ikke mad og drikke. Det har dog vel altså kun været en forhekset drøm at jeg stak Jer ihjel her for fem år siden med min brødkniv”

”Ti stille med drømme!” – afbrød Arnold ham – ”Jeg har ulykke nok med mine egne og hvo ved om jeg ikke nu atter ligger hjemme i min seng og drømmer?”.

Under denne besynderlige samtale fulgte Arnold med gubben ind i tårnet som havde mere lighed med en hule for vilde dyr end med en menneskelig bolig. Da han havde fået noget at styrke sig på medens den gamle fangefoged bestandigt betragtede ham med et mistænkeligt blik, forlangte han at komme til hvile. Den gamle tog lampen fra bordet og bad ham følge sig. Hver gang Arnold tog et langt skridt så den gamle sig uroligt tilbage som vidste han endnu

¹ ☺: Sindssygeanstalt

ikke andet end det var en ånd der gik bag efter ham gennem de lange, dunkle tårngange; undertiden stod han også stille og sagde med truende stemme: ”Kom mig ikke for nær, Eders højhed! – Jeg har min brødkniv endnu”.

Endelig kom de til en stor, hvælvet sal med stærke jerngitre for vinduerne. Der stod et bord med skrivetøj, en gammel, forgyldt stol uden ryg og en seng med røde damaskes gardiner – Alt således henstillet som om et menneske nylig var gået derfra; men det tykke støv på stol, bord og gardiner viste noksom at værelset længe måtte have stået således øde.

”Se! Her er da eders sædvanlige værelse” – sagde gubben og tændte vokslysene i de trearmede lysestager der stod på bordet – ”Jeg havde aldrig ventet at se Jer igen før dommedag; derfor ser her lidt støvet og uordenligt ud; men jeg har ikke sat min fod her siden den nat I ved nok selv, da jeg gik i søvne. Se! Der kan I endnu se blodet på lagnet. Det må dog altså kun have været næseblod eller rust – det går nok af i vasken – god nat!”. Derpå gik den gamle gråskæg tilbage med sin lampe og låsede jerndøren efter sig.

”Den gale mand gør mig dog urolig til sidst” – sagde Arnold og så på det rødplettede lagen. – ”Han har dog sikkerlig myrdet et menneske her engang og tror nu i sin galskab at det var mig; hvad sikrer mig for at han ikke kommer og gør ligeså ved mig når jeg er faldet i søvn! – Jeg vil sætte bordet for døren, så kan han dog ikke komme ind uden at jeg vågner ved larmen”.

Da bordet var flyttet, tog han det ene lys og beså sit fængsel nøje. Det var en stor, skummel hvælving og havde kun den eneste indgang. På væggene så han hist og her indridset skrift; han holdt lyset til og studsede, thi det var ligesom han her så sin egen håndskrift og hvad han læste var steder af Macbeth¹ som han selv kunne udenad og som ofte faldt ham ind når han var ene. Der stod også enkelte bibelsprog og navnet Goldini stødte han ofte på; men efter det fulgte gerne en frygtelig forbandelse af det gamle Testamente.

”Goldini!” – tænkte han – ”det navn har jeg jo også hørt før; det unge menneske som tegnede mig i går kaldte sig jo prinsesse Goldinis page. Men det var jo Floristan, den skønne grevinde Cordulas page. Skulle grevinde Cordula og prinsesse Goldini da være én og den samme? Sagde værten mig ikke også at han havde set mig hilse og tale med prinsesse Goldini? Og det var jo dog grevinde Cordula. Men nu er jeg jo midt inde i mit eventyr igen. Så

¹ Skuespil af William Shakespeare (1564-1616)

meget er da vist” – vedblev han ærgerlig og holdt sig selv i begge ører – ”jeg, candidatus philosophiæ Arnold, er statsfange her og man holder mig for en prins som efter al sandsynlighed er myrdet her i denne stue af den forrykte fangefoged og på prinsesse Goldinis befaling. Jeg vil dog optegne hvad jeg kan udfinde, der er mening i af alt dette virvar at jeg ikke i morgen igen skal blande mine drømme dermed og være lige så gal som i går og i forgårs og alle de andre dage”.

”Han tog nu sine papirer frem og begyndte at skrive, men det var på eventyret igen og jo længere han skrev, jo underligere blev det for ham. Det var lige som pennen løb af sig selv medens han hengav sig til de forunderligste forestillinger – om den ulykkelige prins som her engang var myrdet – om den dæmoniske prinsesse Goldini og om den skønne Cordula som snart syntes ham en dejlig fe der gik med ham til et alter af stjerner i en dunkel, underfuld have, snart syntes det ham igen hun var en kold marmorsfinks som spurgte med gådefuld stemme: ”Hvo er du?”. – Til sidst blev hun endogså til et frygteligt uhyre som sagde: ”Jeg er prinsesse Goldini – du får ikke ro for mig før du farer med mig i afgrunden”

Udmattet af disse forestillinger kastede han sig på sengen for at hvile, men lod lysene brænde, thi han ventede ikke at kunne sove. Hen imod midnat slumrede han dog ind et øjeblik, men vaktet straks efter af en susende lyd og en kold gysen for over ham. Han slog øjnene op og alle seks lys var slukket. Nu erindrede han sig at have set et lille hul på en af ruderne bag gitteret og trøstede sig med at måske et vindpust der igennem havde slukket lysene skønt der var liden sandsynlighed for i den afstand og han heller ikke fornam mindste trækvind. Han forsøgte at slumre igen, men nu faldt det blodige lagen ham ind og det var lige som blodet blev vådt og varmt under ham og fyldte hele sengen med en brændende strøm. Han for forfærdet i vejret, rev lagenet til side og den gruelige fornemmelse var forsvundet. Nu skinnede månen klart gennem vinduesgitteret. Han så hen mod døren for at se om den var lukket. Bordet stod endnu for den som før, men hans forfærdelse var grænseløs da han i stolen så et menneske sidde med ryggen imod sengen og skrive. ”Er det den gale Fangefoged” – tænkte han – ”eller er det den myrdedes genfærd på hvis blodige dødsseng du ligger? – Eller er det dig selv, dit andet, ubegribelige jeg, som nu sidder på din plads og fortsætter dit livs vidunderlige eventyr?”. – I det samme vendte skikkelsen sit ansigt om mod Arnold og stirrede stift på ham. Det var et blegt, men ædelt, skønt forvildet åsyn og på panden var blod.

Månen skinnede ind på det blege dødningsansigt – og Arnold genkendte med usigelig rædsel sit eget åsyn så livagtigt som så han sig i et spejl. Kun blegheden og den blodige pande vedkendte han sig ikke. Forgæves ville han spørge: Hvo er du? Det var ligesom en usynlig hånd holdt ham for munden og som det spørgsmål måtte koste hans liv. Forgæves søgte han at rejse sig. Han kunne hverken røre hånd eller fod. Nu hævede den tavse skikkelse sig fra stolen, trådte et skridt nærmere sengen og gav Arnold et betydende vink, medens han pegede på en hvid rose i panelet. – Mere så ikke den bestyrkede Arnold. Han sank udmattet tilbage og kom først til sig selv hen ved morgenstunden ved et forfærdeligt bulder.

Da han slog øjnene op, så han bordet omvæltet og den gale fangefoged stod ved hans seng med en stor, rusten kniv i hånden.

”Jeg kommer til at gøre det om igen, herre!” – sagde den afsindige gamle og fordrejede ansigtet krampagtigt – ”Prinsesse Goldini vil ingen ro lade mig have og eders højsalige højhed må finde sig i at danse til himmels endnu engang!”. Han gjorde allerede mine til at støde ham kniven i hjertet, men nu kom pludselig Arnolds hele ungdomskraft tilbage, da han så et virkeligt levende menneske for sig. I et øjeblik var han ude af sengen og havde kniven i sin hånd; men den gamle lå afmægtig på gulvet. Solen kastede just sine første stråler ind i den dunkle hvælving og Arnold så nu ret nøje den gamles fortrukne ansigt. ”Han er dog galere end jeg” – tænkte han – ”og skal nogen af os regere her, så tilkommer det mig som den klogeste”. Derpå tog han nøgleknippet ud af den gamles krumme hånd, bandt ham hænderne på ryggen og hjalp ham til live.

—

Da den gamle fik øjnene op og så han var bundet og at nøglerne med kniven var i Arnolds hånd, satte han sig ganske sagtdigt ned og sagde med et underligt nik: ”Ja det skulle eders højhed have gjort for længe siden! – Det havde været godt for os begge: I havde beholdt eders unge liv – og jeg mine gamle hænder rene”.

Arnold lod den gamle sidde og eftertænke denne nats besynderlige hændelser. Han bemærkede nu først et stort spejl som hang på væggen skråt over for hans seng og han begyndte at tro det syn han havde set om natten kun var hans eget billede i spejlet, thi nu så han at han virkelig både var bleg og blodig og havde nok stødt sin pande i mørket mod sengestolpen. Han tog nu sine papirer i hånden og så alt det skrevet med hans egen hånd som han siden i går havde drømt eller tænkt eller virkelig troet at fornemme. ”Nu vel!” – tænkte han – ”sådan må det altså være når man er digter.

Mit eventyr går rask fra hånden og når det kun ikke gør mig rent gal inden det får ende, så vil jeg med alt dette prise mig ret lykkelig". – "Hør nu, gamle!" – sagde han til fangefogeden og løste hans hænder efter at han først havde undersøgt om han ingen flere våben havde hos sig – "nu er jeg fangefoged her og du er statsfange – forstår du ikke nok det?".

"Jo, det er godt at forstå" – svarede gubben – "I er mig og jeg er Jer, det er en ren sag – det kan man jo se med et halvt øje – det er heller ikke mig der har stukket eders højhed ihjel, men det er Jer, gale karl, der har stukket min højhed ihjel" – her slog den gamle en høj latter op – "ja, nu har I det så godt!" – vedblev han – "Nu kan I se hvor rart det er at være fangefoged på prinsessens forhekse slot".

"Er du den eneste levende sjæl her på slottet?" – spurgte Arnold.

"Levende sjæl?" – gentog den gamle – "det er et underligt spørgsmål – levende kroppe er her nu slet ingen af undtagen det skulle være en af os, men jeg er jo et spøgelse nu og om min sjæl lever – ja det skal jeg sige Jer på den yderste dag".

"Af ham får jeg nok aldrig et fornuftigt ord" – tænkte Arnold og besluttede nu selv at undersøge det mistænkelige slot. Han låsede døren efter sig for den forrykte gamle og gik med nøgleknippet og kniven i hånden gennem de lange, mørke gange. Hvert øjeblik ventede han at møde noget usædvanligt og dæmonisk, thi han troede nu dog næsten at det var et forhekset slot han var kommet til. Han kunne ikke tilbageholde en vis ængstelig følelse som forventninger om overnaturlige begivenheder altid medfører, men bevidstheden om at det nu dog var dag uagtet der var mørkt i gangen og den skarpsindighed, hvormed han før havde udfundet at hans natlige syn kun var et optisk selvbedrag og at alt det eventyrlige han hidtil havde troet at opleve ingen objektiv realitet havde, men kun var en subjektiv ytring af hans digtertilbedelse – alt dette gav ham mod. For ganske at sikre sig mod ethvert anfald af forskruet fantasi tog han nu desuden sin tilflugt til sin forstandige salig plejefaders lærdom, som gik ud på at når som helst man hørte nogen lyd, hvis årsag man ikke kunne begribe, kunne man altid være temmelig sikker på, at det var – rotter og når man så noget som syntes overnaturligt, var det enten tyve eller forklædte kærester eller også drømte man og lod sig bedrage af sin egen fantasi. Denne filosofi havde Arnold ofte udleet før, men nu syntes det ham dog ønskeligt at kunne redde dens ære og holde al ængetelse borte med

dens solide skjold. Han søgte derfor nu også at indprente sig disse lærdomme som trosartikler. I det samme hørte han en klagende stemme som af en døende tæt ved sig. — ”Det er rotter!” — sagde han højt til sig selv og gik videre. Nu så han en skikkelse lige som det syn han havde set sidste nat bevæge sig langsomt foran ham i den lange, mørke gang og ikke på sædvanlig menneskevis, men svævende som en skygge. ”Det er en tyv eller en forklædt elsker!” — sagde han nu — ”dog hvad kan her være at stjæle? Og hvem kan her være at elske på et øde fjeldslot hos en gammel, forrykt fangefoged der lever som et dyr i sin hule? Det er altså et billede min egen fantasi foregøgler mig. Nu velan! Som sådant vil jeg da behandle det og hvis det er mit eget åndsfoster, behøver jeg ingen komplimenter at gøre”. ”Stop, min søn!” — råbte han nu — ”Eller hvad det er du hedder, du skabning af min ophidsede indbildningskraft som spadserer der foran mig i min brune frakke! Hav den godhed at sige mig hvem du egentlig er?”. I det samme vendte skikkelsen sit ansigt om til ham, og han så nu atter sit eget åsyn som i et spejl. — ”Om forladelse, min herre!” — sagde han nu lidt forvirret og bukkede — ”De skulle dog aldrig være en vis candidatus philosophiæ Hr. Arnold som jeg hidindtil i min uskyldighed har holdt for mig selv?”.

”Din tvillingebror var jeg” — svarede skikkelsen og forsvandt. — ”Nej nu bliver det alt for galt!” — sagde Arnold — ”tør et lumpent fantasibillede som jeg selv har skabt, et usselt skyggeværk uden kød og blod, fripostigt¹ fordriste sig til at påstå han er i familie med mig? Det måtte jeg dog selv vide bedre. Men Gud give det var min fætter eller endogså min tvillingebroder!” — vedblev han noget ængsteligt — ”Så var det dog ikke mig selv — og en tvillingebroder har jeg dog virkelig haft engang. Det har jeg selv engang hørt af min amme, men dermed er jeg lige klog og ved lige så lidt hvem han er, som hvem jeg er”. Nu var han ved enden af gangen og stødte på en dør som ikke var lukket i lås. Han åbnede den og trådte ind i en stor, lys sal, hvor der på væggene hang en lang række billeder af fyrstelige personer. Det var lutter kronede hoveder og næsten alle havde de deres dronninger ved siden. Somme havde endogså flere. Den, som var yderst i rækken, hang mellem to dejlige kvinder hvoraf kun den på højre side bar en krone, men den på venstre side havde to små drengebørn på sit skød der lignede hinanden som to dråber vand; men moderen syntes med en frygtsom mine at ville tilhille børnene for dronningens øjne og Arnold så nu i baggrunden af maleriet en dunkel skikkelse med en dolk i den ene hånd og en

¹ Ældre ord for frimodig

maske i den anden og på masken syntes han med forundring at genkende den skønne Cordulas ansigt. – ”Hvorledes!” – tænkte han – ”Hører dette billedgalleri måske med til mit eventyr?”. Nu faldt hans blik på den modsatte væg og der så han virkelig den skønne Cordulas billede, men med et slør for ansigtet, hvorigennem han dog tydeligt kunne genkende de så inderligt elskede træk. Ved hendes side hang et andet endnu mere tilsløret billede, men hvori han syntes at kunne skimte grundtrækkene af sit eget åsyn. I det samme sprang døren op – og Floristan trådte ind. ”Følg med mig!” – sagde pagen – ”og du kan reddes endnu. Ser du ikke hvor dæmonen truer dig selv i moders skød? Om et øjeblik er hun her og vil blænde dig med den fortryllende maske. Forlang ikke at vide mere! – men følg mig!”.

”Ej, ej, hr. tusindkunstner!” – sagde Arnold – ”skal jeg træffe Dem her! – Jeg forstår ikke ret meget af hvad De siger mig der, og endnu mindre af alt hvad der er hændet mig siden jeg første gang havde den fornøjelse at se Dem. Imidlertid skal De have tak hvis De vil hjælpe mig ud af dette vildrede. Men billedsalen her kan jeg ikke forlade så hastigt. Den skønne grevindes billede der må jeg se noget længere på! Det skal vel være mig selv som hænger der ved hendes side? Eller er det måske min hr. fætter eller tvillingebroder? Vil jeg sige – mig synes han har en krone på hovedet. – Det er godt den karl er halvt usynlig. Så jeg ham rigtigt igen, blev jeg nok rent forrykt. – Det er ellers et underligt indfald hr. page! At male folk med slør på. Det giver dem noget skyggeagtigt og spøgelsesmæssigt som ordenligt gør en ængstelig – og hvorfor skal den skønne Cordulas åsyn være mig tilhyllet? Vel ved jeg hun er en hemmelighedsfuld sfinks – men jeg elsker hende dog usigeligt”

”Så se hende da ganske! Og følg mig så straks!” – sagde Floristan, medens han rakte hånden i vejret og ligesom drog sløret til side. Den skønne Cordula smilede nu i al sin skønhedsglans til den henrykte Arnold som midt i sin glæde dog ikke kunne andet end forundre sig over at et malet slør lod sig lige så let drage til side som et virkeligt.

”Kom nu!” – afbrød Floristan ham – ”her er intet øjeblik at spille”.

”Lad mig først se lidt endnu!” – sagde Arnold bønligt og kunne ikke rive sig bort fra det fortryllende billede. – ”Også et blik endnu på dette!” – vedblev han og pegede på moderen med de to børn på skødet – ”det er formodentlig et slags allegori; men allegorier kan jeg ikke lide for min død – jeg forlanger heller ingen

forklaring derover. Sig mig kun hvem den dunkle figur er der i baggrunden med dolken og masken! Det skal vel være Melpomene¹; men hvorfor ligner masken min skønne grevinde? Og hvorfor har moderen det ængstelige blik og de to lige store børn? For det skal vel være en madonna? Jeg ville i det mindste ønske hun var det. Intet uden den skønne Cordulas blik kan drage mig bort fra dette fromme, moderlige åsyn”.....

”Men kom dog!” – råbte Floristan – ”Dersom De dvæler et øjeblik endnu, ser De aldrig den skønne Cordula mere”

”Hvorledes? Du vil bringe mig til hende, velsignede page!” – råbte Arnold og faldt Floristan om halsen – ”før mig hvorhen du vil! – Jeg følger dig straks. Men det er sandt, den forrykte gamle må jeg dog først lukke ud, ellers hungrer han jo ihjel derinde – bi lidt! Jeg kommer straks igen”. – Derpå løb han tilbage i den mørke gang for at lukke den gamle ud af hvælvingen, men forvildede sig i mørket og kunne ingensteds finde nogen dør. Der faldt nu også adskillige underlige tanker ham ind om hvo det genfærd kunne være, han havde holdt for sig selv og hvo han selv i grunden var, siden hans billede hang tilsløret mellem konger og fyrster. –

”Det er for silde!” – lød nu Floristans stemme efter ham – ”vogt dig for Melpomene! Hun kommer!” – ”Hvad skal nu den snak betyde” – tænkte Arnold – ”at bede en digter vogte sig for den tragiske muse – jeg ved jo dog muser og gratier ingen skade gør os nu om stunder, men kunne jeg kun finde den forheksede dør!” –

Endelig fandt han døren og da han trådte ind i hvælvingen, så han den ulykkelige gamle, bleg som en døende, med sønderrevne klæder og afrevne hår, knæle ved sengen og bade blodpletterne på lagenet med sine tårer, medens han bestandigt gned derpå og mumlede nogle uforståelige ord. – Dette syn bevægede Arnold til medynk. ”Fortvivl ikke, gubbe! Din synd kan vel tilgives dig” – sagde han og lagde hånden på det isgrå, blødende hoved. Da rejste den gamle sig, så på ham med et forvirret smil og nikkede: ”I vil ikke lade eders høje blod komme over mit hoved” – sagde han – ”nu vel, så kom da! Jeg vil gøre alting godt igen og heller ikke længere forholde Jer hvad Eders er med rette”. Derpå gik han hen til panelet, hvor en hvid rose var malet; der trykkede han på en hemmelig fjeder og der åbnede sig et lille skab i muren. Deraf udtog han en kort stav og gav Arnold den i hånden, tog en kappe frem og

¹ Tragediens og klagesangenes muse i græsk mytologi; hun afbildes ofte med en tragediemaske i hånden

hang den over hans skuldre; endelig satte han noget på hans hoved som han ikke ret kunne skelne hvad var. ”Gå nu med fred!” – sagde gubben – ”og glæd Jer i Eders herlighed! Nu må prinsessen gøre ved mig hvad hun vil! Jeg er så alligevel i hendes kløer – men når jeg farer til helvede, kan jeg dog trøste mig med at I ikke kommer igen og kræver mig for Eders skat”.

”Du er fri, gamle!” – sagde Arnold og skyndte sig tilbage til billedsalen, for der at træffe Floristan igen og ile med ham til den skønne Cordula. Men idet han trådte ind i salen var de malede konger og dronninger tillige med Floristan forsvundet og hvorhen han vendte sit blik så han kun et eneste billede, men tusind fold fordoblet og som rørte sig og levede: – Det var ham selv i en prægtig kongedragt med scepter og krone. Han mærkede nu at alle væggene var af det klareste spejlkrystal som viste ham hans egen herlige skikkelse i en uendelig række af kronede hoveder der alle var gentagelser af hinanden. ”Det er altså de billeder jeg så her før” – tænkte han – ”kun mangler her, synes mig, ved den herlige kongerække at hver konge skulle have en dejlig dronning ved siden, da ville jeg i dette billedperspektiv se mig selv og mine efterkommere i en herlighed og glæde som aldrig skulle have ende Men nu begynder jeg vist at drømme igen” – vedblev han – ”hvorledes er jeg blevet konge? Det er dog vel aldrig et kapitel i mit eventyr som jeg nu måske sidder hjemme på mit tagkammer og skriver?”. – Videre kom han ikke i sine betragtninger da døren fløj op og en prægtig dame trådte ind med en purpurkåbe om sine skuldre, guldkrone på hovedet og i hvis dejlige åsyn han ufejlbarligt troede at genkende den skønne Cordula. ”Hvad ser jeg!” – råbte Arnold og sank for hendes fødder – ”Cordula, min brud! Min evigt elskede brud!”.

”Din dronning, hvis du har mod!” – svarede den skønne og der for som et glødende strålevæld fra hendes sorte, funklende øjne og tændte en attrå i Arnolds hjerte som han aldrig før havde virkelig følt, men kun leget med i sine drømme. Det gik ham som Macbeth på den sælsomme hede da de rædsomme søstre hilste ham som konge og han genkendte ikke den skønne Cordulas ånd i dette fortærende blik som syntes at hæve ham til en svimmel højde der tillige bragte ham til at grue for sig selv. Men det var dog Cordulas åsyn, det var hendes liflige stemme og i den prægtige dronningdragt – med de glødende kinder og det elskovsfunklende liv i hvert blik – syntes hun ham endnu langt uimodståeligere henrivende end før. Det var som hun lovede ham en langt

virkeligere og håndgribeligere lyksalighed nu end med det ellers blege, gådefulde åsyn der altid havde sat ham i en underlig, anelsesfuld stemning og bragt ham til at betragte sig selv som en gåde, sit liv som en drøm og sin elskede som et overjordisk væsen og en ubegribelig sfinks. ”Ja, skønne Cordula!” – råbte han – ”bliv min dronning og jeg har mod til hvad det skal være – det koste hvad det vil! Det koste liv, det koste blod!”

”Ja, blod vil det koste” – svarede den skønne – ”men hverken dit eller mit. Du er født til den krone, du nu bærer; sværg at lyde mig i blinde! – Og den skal vorde din – ”

”Uimodståelige!” – råbte Arnold og ville synke i hendes arme; men pludselig grebet af en uvilkårlig rædsel standsede han og slog et kors for sit bryst. I det samme hørte han en stemme bag ved sig som råbte: ”Tag Jer i agt, Eders højhed! Lad Jer ikke anden gang skuffe! Det er jo Satans oldemoder I der vil omfavne; skal hun danse til helvede med nogen her, så er det med mig!” – I samme øjeblik så han den gale fangefoged styrte i armene på den skønne og nu syntes han at hendes ansigt pludseligt forvandlede sig og blev gammelt og rynket. Han for forfærdet tilbage og så nu den gamle fangefoged danse lystigt hen ad gulvet – med den forrykte sælgekælling fra Hamburg. Salen løb rundt med den forfærdede Arnold og han tabte både scepter og krone. Han tumlede fort som i blinde og vidste ikke hvor han var til han endelig følte at en holdt ham ved hånden og hørte en velbekendt stemme som sagde: ”Det var et slemt stykke vej – nu er vi over det værste, men havde jeg ikke været gesvindt, havde De før mistet både hat og stok, Hr. Arnold!” – Det var Floristan som rakte ham hatten og den velbekendte stok med sfinksen som han nu længe ikke havde tænkt på. Pagen fortalte tillige at de nu var på vej til den skønne Cordula og var lykkeligt sluppet ud af den falske prinsesse Goldinis forheksede slot.

”Hør nu, Floristan!” – sagde Arnold efter at han længe havde gået tavs og alvorlig – ”Nu vil jeg aldrig mere tænke på hvem jeg er, om jeg er stor eller lille, digter eller konge, statsmand eller student. Hvad jeg er, bliver jeg dog alligevel, enten jeg ved det og gælder for det eller ikke. Andet end sig selv kan ingen jo heller blive om man også tusinde gange bilder sig det ind og hele verden siger man har ret. Ved at tænke for meget på sig selv bliver man desuden gal til sidst, mærker jeg, eller – hvad der er endnu værre – kommer i Fandens og hans oldemors klør; for jeg tvivler ikke længere på at jo denne prinsesse Goldini var en forførerisk djævel som med den skønne Cordulas maske ville lokke mig i afgrunden.

Måske har jeg også drømt det alt sammen. Det kommer i grunden ud på et; men at den herlige, fortryllende verden, hvori den skønne Cordula lever og rører sig og hvor jeg har levet så lyksalige timer med hende – at den er sand og virkelig og hverken nogen drøm eller et betydningløst eventyr som jeg selv har opfundet, derpå vil jeg nu heller ikke tvivle et øjeblik mere i mit liv om også hele verden rejste sig imod mig og påstod jeg var dårekistegal”.

”Ret så!” – sagde Floristan og rakte ham sin hånd – ”tro på din lykke! – og den er dig nær”.

”Hvo du så er, skønne yngling!” – vedblev Arnold – ”Enten du er et menneske som jeg eller ikke – så ved jeg dog nu at du mener mig det vel og ikke står i den djævelindes tjeneste af hvis hekseslot du nu har befriet mig. Mon du vil føre mig til min Cordula – ikke sandt? Til hende som vist ejer kronen i ånd og sandhed om hun end aldrig bærer navnet og den tomme glans deraf i verden – til hende vil du føre mig tilbage som min sjæl ene finder fred og lyksalighed hos, forbliver hun mig endogså en evig gåde”.

”Her ser du allerede hendes slot” – sagde Floristan – ”men gruer du ej længere for den gådefulde sfinks?”.

”Nej, nu er jeg forsonet med dens hellige mysterium” – råbte Arnold henrykt – ”og spørger sfinksen mig atter: Hvo er du? Og hvo er jeg? – Se, da vil jeg pege op på himlens stjerner og sige: Der kan du læse det – jeg ved det ikke – jeg vil og skal vel ikke vide det nu; men et ved jeg og det er at jeg elsker dig grænseløst og skal elske dig i evighed, skønne ubegribelige!”.

”Amen!” – sagde en kærlig, velbekendt stemme og den skønne Cordula fløj i hans arme – ”Nu er jeg ikke længere et drømmebillede for dig, min elskede! Og nu skal ingen fjendtlig ånd adskille os mere. Dæmonen er forsvundet som bar skikkelsen, navnet og den blændende glans og gjaldt for mig i den blinde verdens øjne; men mig skal ingen se uden den, som tror på mig og elsker mig, uden at forstå mig. Du har ikke drømt, min elskede! Dit eventyr er sandt og virkelig oplevet; det er ikke opfundet af dig på menneskelig vis, men skabt i dig og ved dig af andre og mægtigere ånder. Din urolige tvillingbroders vildfarne ånd i hvem du troede at se dit eget væsen og hvis forfængelige drømme fandt sådan samstemning i din sjæl at de nær havde ført dig dæmonerne i vold – han er nu kommet til klarhed og fred, thi skatten er hævet og forsvundet som bandt hans forvildede sjæl til det forgængelige”.

”Sig mig ikke mere, skønne Cordula!” – afbrød hende den henrykte Arnold – ”Jeg ved nok og vil ikke vide mere. – Dig har jeg jo nu og der mangler intet mere i min lyksalighed”.

Solen var allerede gået ned og fuldmånen skinnede klart gennem træerne. Nu rullede Cordulas skønne, velbekendte guldkarm frem mellem buskene og det lykkelige brudepar besteg den hvorpå Floristan greb silketømmerne og styrede de vælige, ligesom flyvende heste gennem den dunkle skov til det prægtigt oplyste slot.

Der modtog dem atter de dansende ynglinge og piger med kransene og de flammende brundefakler ligesom sidst. På slottet modtog dem også et talrigt selskab hvori Arnold nu genkendte mangan ven og broder i ånden som han i lang tid ikke havde set. De modtog ham alle med inderlig glæde og lykønskede ham som den skønne Cordulas brudgom.

I slotshaven steg nu atter den muntre glædesild op fra øen i den spejklare sø og i lunden funkede højalteret med de tusinde stjerner.

Hånd i hånd gik Arnold og den skønne Cordula til alteret. Da hun nu knælede andagtsfuld ved hans side og rakte ham den elfenbenshvide hånd, medens hun hævede de skønne, betydningsfulde øjne mod himlen, da syntes hun ham vel atter et overjordisk ubegribeligt væsen der lig en gådefuld sfinks lå hånd i hånd med ham for den eviges trone; men han gruede ikke for det herlige syn. En høj, anelsesfuld glæde opfyldte hans hjerte og det var som en engel hviskede dybt i hans sjæl med Floristans velbekendte stemme: ”Lyksalige eventyrer! Du vandt dog prinsessen – og hendes er kronen når al verdens herlighed er tant og forfængelig drøm”.

~~~~~